

Loppuraportti

1. Hankkeen nimi

Pitkäniitun kosteikon toteutus Vihdin kunnassa Ojakkalan kylässä

2. Kosteikon rakennuttaja

Poikkipuoliaisien, Tervalammen ja Huhmarjärven Vesiensuojeluyhdistys ry

3. Hankkeen tausta

Poikkipuoliaisien, Tervalammen ja Huhmarjärven Vesiensuojeluyhdistys on rekisteröity 22.8.1997. Sen sääntöjen mukaisena tarkoituksena on toimiminen sitoutumattomana yhteistoimintaelimenä kyseisten järvien kunnostamisesta kiinnostuneiden tahojen välillä. Tarkoitustaan yhdistys toteuttaa mm keräämällä tietoa järvien biologisesta kunnosta, toteuttamalla kunnostustoimepiteitä ja edistämällä eri tahojen tietoisuutta järvien kuntoon vaikuttavista tekijöistä.

Poikkipuoliasien, Tervalampi ja Huhmarjärvi ovat pahoin saastuneet vuosien saatossa monista syistä, ml ympäristössä olevan asumajätevesien laskemisesta yläpuolisiin vesistöihin, maatalouden ja ranta-asutuksen valumavesistä, soiden hyötykäytöstä (turvetuotanto), veden pinnan laskemisesta ja saastesateista. Järvet ovat matalia ja niissä on runsas pohjasedimentti. Sen lisäksi ja johdosta järvet ovat rehevöityneet, ne potevat happikatoa ja sinileväesiintymät ovat runsaita pintavesien lämmittyä. Sekä rehevöityminen että sinilevä haittaavat järvien virkistys- ja hyötykäyttöä ja heikentävät niiden maisemallista arvoa. Vuoden 2013 lämmin kesä nosti Poikkipuoliaisien pH arvon yli 9:n, mikä aiheutti kalanpoikasten kuolemia. Kesällä 2014, 2015 ja 2016 on myös havaittu kalakuolemia.

PoTeHun toimintaa ohjaa vesiensuojeluyhdistyksen teettämä 15.11.2011 valmistunut kunnostussuunnitelma. Lisäksi kosteikoista on vesiensuojeluyhdistyksen Esko Vuorisella teettämä yleissuunnitelma 9.3.2014.

4. Hankkeen kuvaus

Tässä hankkeessa perustettiin kosteikko Pitkäniittuun Vihdin Ojakkalan kylään Hulttilantien varteen liitesuunnitelman mukaisesti. Valuma-alueen koko on noin 65 ha ja kosteikon koko 1,1 ha eli 1,69% koko valuma-alueesta.

5. Hankkeen kohderyhmät, hyödynsaajat ja kohdealue

Hanke kohdistuu ulkoisen kuormituksen vähentämiseen Poikkipuoliaisella. Virtaamien johdosta hankkeesta hyötyvät myös Poikkipuoliaisien alapuoliset vesistöt Siuntion vesistön kautta Itämereen saakka. Hankkeen edunsaajia ovat järvien ranta-asukkaat ja kalastajat niin virkistys- kuin hyötykäytön edellytysten parantuessa. Ravinnetasapainon elpymisen toivotaan vähentävän sinilevän esiintymistä ja siten parantavan järvien hyöty- ja virkistyskäyttöä. Erityisesti toivotaan, että lämpimän veden uintikautta voidaan pidentää ja hyötykalastusta jatkaa ilman terveysriskejä.

6. Urakoitsijavalinta

Kohteesta pyydettiin urakkatarjous viideltä eri urakoitsijalta. Määräaikaan mennessä saatiin 3 urakkatarjousta. Urakoitsijaksi valittiin halvimman tarjouksen tehnyt Kaivinkoneurakointi Lönnqvist Oy, kokonaishintaan 21 080 eur (sis. alv).

7. Urakan toteutus

Kohteen toteutuksen valvojaksi valittiin Silvestris Oy/Esko Vuorinen. Hanke toteutettiin Etelä-Suomen Salaojakeskuksen laatiman suunnitelman perusteella, jonka Silvestris Oy/Esko Vuorinen päivitti ja viimeisteli. 18.8.2016 tekemässään tarkastuksessa Esko Vuorinen totesi, että kaikki työt oli tehty suunnitelmien ja sovitun mukaisesti (ks sähköpostilla toimitettu katselmusraportti).

8. Hankkeen kustannukset

Kosteikkosuunnitelman päivitys	€	182,90	
Valvonta	€	1 550,00	
Urakointi	€	21 080,00	
Oma työ	€	892,50	(ELY max €675)
<u>Yhteensä</u>	€	<u>23 705,40</u>	

9. Hankkeen rahoitus

Hankesuunnitelmasta poiketen Vihdin kunta ei osallistunut hankkeen rahoitukseen, koska rahoitushakemus toimitettiin väärinymmärryksen vuoksi määräajan jälkeen. Tämän vuoksi maksatushakemuksessa Vihdin kunnan 8%:n rahoitusosuus on lisätty ELY-keskuksen 51%:n rahoitusosuuteen ja maksatukseen on haettu 59% kokonaiskustannuksista. Menettelyn on katsottu olevan linjassa ELY-keskuksen avustuspäätöksessä mainitun poikkeamissäännöksen kanssa.

Hankkeen kokonaiskustannukset	€	23 705,40
<u>Oman työn osuuden korjaus €892,50/€675 max</u>	€	<u>- 217,50</u>
Rahoituskelpoiset kustannukset	€	23 487,90
Avustusosuus 59%	€	13 857,86
<u>/.. 1. maksatuserä</u>	€	<u>- 4 307,45</u>
<u>2. maksatuserä</u>	€	<u>9 550,41</u>

10. Jatkotoimenpiteet

Kosteikkoa esiteltiin medialle ja kyläläisille 18.9.2016. Molemmat paikallislehdet (Vihdin Uutiset ja Luoteis-Uusimaa) julkaisivat laajan artikkelin asiasta.

Ojakkalan metsästysseura tulee istuttamaan Terijoen salavia kosteikon ympärille. Suunnitteilla on myös saada sopiva luokka Ojakkalan koulusta kiinnostumaan kosteikon biologiasta ja istuttamaan yhteishankkeena vesikasveja. Esko Vuorinen on jo toimittanut luettelon sopivista kasveista.

PoTeHu seuraa kosteikon toimintaa. Kosteikko tyhjennetään tarpeen mukaan. Alustavasti tyhjennyksiä on kaavailtu toteuttaa yhteistyössä Enäjärven suojeluyhdistyksen (Vesy ry) kanssa.

Liitteet:

Kuvia toteutuksesta
Vastaanottokatselmus

Loppukatselmus

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: esko.vuorinen@silvestris.fi [mailto:esko.vuorinen@silvestris.fi]

Lähetetty: 18. elokuuta 2016 10:30

Vastaanottaja: Matti Kruus <Matti.Kruus@indepro.fi>

Kopio: Ritva Sallmen (ritva.sallmen@gmail.com) <ritva.sallmen@gmail.com>; pete pihko
<petepihko@hotmail.com>

Aihe: Pitkäniittu valmis

Hei!

Lönnqvist teki nyt alkuviikosta pitkiä päiviä ja sai eilen keskiviikkona eilen työt valmiiksi kohteella. Kävin tarkistamassa tilanteen.

Totesin, että työ on tehty huolellisesti suunnitelman mukaisesti. Pohjan korot ovat oikein ja syvänteet kohdallaan. Saarikin tuli suunniteltuun paikkaan. Luiskaukset ovat tarpeeksi loivat, jotta niiden kasvittuminen onnistuu hyvin ja merkittävää sortumista tai syöpmistä ei pitäisi tapahtua.

Lännen puolelta valtaojaan altaan kohdalla laskevan salaojan umpeutunut laskuaukko uusittiin putkella, joka saatiin altaan kohdan salaojasta.

Lönnqvistin mukaan kuutiomäärät kohosivat yli lasketun. Tämä johtunee enimmäkseen siitä, että laskelmissa massamäärä oli kiintokuutioina. Kaivettuna siitä kertyy enemmän tilavuutta.

Kosteikkoallas on tietysti tällä hetkellä vielä melko tyhjä ja täyttyy vähitellen syksyn/lähiviikkojen aikana sateista riippuen. Samoin vesi on vielä kaivuun jäljiltä savisameaa.

Pari kuvaa ladattuna dropboxiin:

<https://www.dropbox.com/sh/8naq7bek8gr4a32/AAARzW0Uhuu2Xb4IG8ntuXcma?dl=0>

Työ sujui ilman kommelluksia. Urakoitsijan kalusto oli hyvä, ilman lavetteja tätä ei olisi voitu kaivaa, sen verran pehmeitä ovat paikat.

Käyn paikalla tarkkailemassa kosteikkoa nyt syksyllä kun on kulkua ohi, ja jos erityistä ilmenee, ilmoitan teille. Samoin, jos on jotain kysymyksiä, ottakaa yhteyttä.

Esko

Kuvia

Pitkäniitun kosteikko: Pohjoispää

Pitkäniitun kosteikko – paalu 10 jälkeen

Pitkäniitun kosteikko – keskiosa

Pitkäniitun kosteikko – paalu 1:n jälkeen

